

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavne osnove za donošenje Zakona o Gorskom kotaru sadržane su u članku 132. stavku 1. Ustava Republike („*Građanima se jamči pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu*“), članku 134. stavku 1. („*Jedinice lokalne samouprave obavljaju poslove iz lokalnog djelokruga kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a osobito poslove koji se odnose na uređenje naselja i stanovanja, prostorno i urbanističko planiranje, komunalne djelatnosti, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu*“) te osobito u članku 137. stavku 3. („*Država je dužna pomagati financijski slabije jedinice lokalne samouprave u skladu sa zakonom*“).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Zakon o brdsko-planinskim područjima („Narodne novine“, br. 12/02., 32/02., 117/03., 42/05., 90/05 i 80/08– u daljnjem tekstu: Zakon) stupio je na snagu 6. siječnja 2002. godine.

Zakonom se uređuju poticajne mjere za demografsku obnovu, gospodarski rast i održivi razvitak, te stvaranje preduvjeta za rješavanje socijalnih prilika i podizanje životnog standarda stanovnika u brdsko-planinskim područjima. Pod brdsko-planinskim područjem u smislu ovoga Zakona razumijeva se područje čija nadmorska visina, nagib, ekspozicija, efektivna plodnost, klimatske i druge prirodne osobitosti predstavljaju otežane uvjete za život i rad stanovnika.

2. Osnovna pitanja koja se uređuju predloženim Zakonom te posljedice koje će donošenjem Zakona proisteci

Obzirom da prema najavama, odredbe Zakona o brdsko-planinskim područjima prestaju vrijediti s danom 1. siječnja 2010. godine, to znači da s tim danom prestaju vrijediti i mnoge olakšice za sve jedinice lokalne samouprave koje navedeni Zakon pokriva. Odnosno od 01. siječnja 2010. godine, sve goranske općine i gradovi ostati će bez značajnih financijskih sredstava, a sve to imati će za posljedicu buduću stagnaciju razvoja goranskih općina i gradova, odnosno generalno gledajući čitavog Gorskog kotara.

Kakve će to imati posljedice za sve koji ovdje žive i rade, uopće nije teško zamisliti, treba se osvrnuti samo nekoliko godina unatrag prije primjene Zakona o brdsko-planinskim područjima.

Upravo iz razloga da se to ne dogodi odnosno da to bude u što manjoj mjeri, izrađen je prijedlog Zakona o Gorskom kotaru. Prijedlog je baziran na stvarnim potrebama Gorskog kotara obzirom na njegove prirodne mogućnosti koje su premalo iskorištene za potrebe Gorana i Gorskog kotara, te naravno obzirom na sadašnje i buduće stanovnike Gorskog kotara. Mišljenje je da bi svi trebali imati daleko više koristi od prirodnih bogatstava Gorskog kotara, a isto tako da bi se, ne sam zadržalo sadašnje stanovništvo nego i privuklo odnosno vratilo one koje su otišli iz Gorskog kotara u potrazi za poslom, potrebne su određene povlastice. Osim toga, obzirom na veliku raseljenost stanovnika Gorskog kotara po mnogim naseljima, kao i obzirom na prirodne i klimatske prilike, život u Gorskom kotaru sve je samo ne lak i jeftin.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU PREDLOŽENOG ZAKONA

Provedba predloženog zakona tražit će određena dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske, obzirom da predloženi Zakon o Gorskome kotaru predviđa, ne samo određene porezne olakšice (koje su u predloženom Zakonu o Gorskome kotaru nešto jače izraženije nego u postojećem Zakonu o brdsko-planinskim područjima), nego i niz poticajnih mjera demografske obnove i naseljavanja Gorskog kotara kao i niz mjera za stvaranje preduvjeta za razvoj Gorskog kotara.

Dakle, predloženi zakon o Gorskome kotaru predviđa:

a)Poticajne mjere demografske obnove i naseljavanja Gorskog kotara kao i rješavanje socijalnih prilika u Gorskome kotaru, pod kojim se podrazumijevaju:

- 1.pomoć prilikom rođenja djeteta,
- 2.pomoć prilikom plaćanja smještaja djeteta u dječji vrtić,
- 3.pomoć prilikom kupnje školskog pribora za učenike osnovnih i srednjih škola,
- 4.poticajne mjere za studiranje i stručno usavršavanje,
- 5.pomoć prilikom plaćanja prehrane učenika osnovnih škola,
- 6.pomoći prilikom rješavanja pitanja stanovanja,
- 7.pomoć prilikom plaćanja troškova javnog prijevoza učenika srednjih škola,
- 8.pomoć prilikom plaćanja produženog boravak u osnovnim školama,
- 9.pomoć prilikom plaćanja smještaja učenika srednjih škola i studenata u domove,
- 10.pomoć prilikom provođenja programa pružanja njege u kući starim i nemoćnim osobama,
- 11.pomoć prilikom plaćanja troškova nabavke energenta,
- 12.pomoć prilikom plaćanja nabavke opreme za pružanje osnovnih zdravstvenih i školskih standarda, zatim

b)Stvaranje preduvjeta za razvoj Gorskog kotara uz očuvanje njegove raznolikosti, pod kojim se podrazumijeva:

- 1.ostvarivanje prava ubiranja šumskih plodova,
- 2.ostvarivanje prava prvenstva prilikom zakup poljoprivrednog i šumskog zemljišta,
- 3.ostvarivanje novčanih poticaja za održavanjem i obradom poljoprivrednih površina,
- 4.ostvarivanje prava prvenstva prilikom kupnje drvne sirovine,
- 5.ostvarivanje poticajnih mjera za gospodarstvenike koji svoju djelatnost obavljaju na područjima jedinica lokalne samouprave (iz članka 2. ovog Zakona),
- 6.ostvarivanje poticajnih mjera za financiranje i sufinanciranje izgradnje i održavanja komunalne infrastrukture,
- 7.ostvarivanje subvencija za linijske javne cestovne prijevoze putnika na područjima jedinica lokalne samouprave (iz članka 2. ovog Zakona), te

c)Porezne i druge olakšice pod kojima se podrazumijevaju:

- 1.povrat preplaćenog poreza,
- 2.uplata zakonom propisanih poreza u proračune jedinica lokalne samouprave, te
- 3.oslobađanje plaćanja carinskih davanja.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA

Bez obzira na činjenicu da je Gorski kotar sastavni dio Primorsko-goranske županije, jedne od financijski najjačih i najrazvijenijih županija u Republici Hrvatskoj (što je u biti jako dobro i korisno sa aspekta njezina obavljanja poslova, jer su isti dobro i kvalitetno obavljani, a što je dobro za sve u Gorskom kotaru), mnoge ili gotovo sve jedinice lokalnih samouprava Gorskog kotara, bez pomoći države teško će ili uopće neće moći kvalitetno obavljati poslove koje su iste dužne po zakonu i Ustavu samostalno obavljati.

Iz razloga da se svi krajevi Republike Hrvatske što prije i što bolje gospodarski i infrastrukturno razviju, uz naravno očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti na principima ekološko održivog razvoja svih njegovih resursa, tj. da svi iskoriste sve svoje prirodne, gospodarske i ljudske potencijale, predlaže se donošenje Zakona o Gorskom kotaru.